ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧០២/០១៥ ចុះថ្ងៃ២៩/០៧/២០០២ ច្បាប់ស្តីពីការបង្ការ និងការប្រយុទ្ធទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS)

ព្រះបាទសម្តេចព្រះ នរោត្តម សីហនុ
រាជហរិវង្ស ឧភតោសុជាត វិសុទ្ធពង្ស អគ្គមហាបុរសរតន៍
និករោត្តម ធម្មិកមហារាជាធិរាជ បរមនាថ បរមបពិត្រ
ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១១៩៨/៧២ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជ រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការ រៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីការបង្ការ និងការប្រយុទ្ធទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ដែលរដ្ឋសភា បានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០២ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី៨ នីតិកាលទី២ ហើយដែលព្រឹទ្ធសភាបានអនុម័តយល់ ស្របតាមលើទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុងកាលពីថ្ងៃទី១០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០២ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី៧នីតិកាល ទី១ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅ ៖

ជំពូកទី១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.-

ច្បាប់នេះ មានគោលដៅកំណត់ការបង្ការ និងការប្រយុទ្ធទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍(HIV/AIDS) នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២.-

ជំងឺអេដស៍ គឺជាជំងឺឆ្លងរីករាលដាលមួយបង្កឡើងដោយមេរោគអេដស៍ និងដែលទទួលស្គាល់ថាគ្មានព្រំដែនផ្នែកដែនដី សង្គមនយោបាយនិងសេដ្ឋកិច្ច ហើយជំងឺនេះពុំទាន់មានថ្នាំព្យាបាលឱ្យជាសះស្បើយទេ ។ ការរីករាលដាលនៃជំងឺនេះ បាននិងកំពុងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើសន្តិសុខ ស្ថិរភាពនិងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ដែលទាមទារឱ្យរដ្ឋចាត់វិធានការ ឆ្លើយតបជាពហុវិស័យដើម្បី

១- ជំរុញឱ្យមានការយល់ដឹងជាសាធារណៈដល់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបស្តីពីមូលហេតុរបៀបនៃការចម្លង ផលវិបាក មធ្យោបាយបង្ការ និងការប្រយុទ្ធទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) តាមរយៈកម្មវិធីអប់រំ និងយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយទូលំទូលាយទូទាំងប្រទេស ។

២- ហាមឃាត់ការរើសអើងគ្រប់ប្រភេទចំពោះរាល់បុគ្គលណា ដែលត្រូវបានសង្ស័យ ឬត្រូវបានដឹងថា មានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

៣- ជំរុញឱ្យមានការប្រុងប្រយ័ត្នជាសកលចំពោះវិធីសាស្ត្រ និងការអនុវត្តន៍ទាំងឡាយដែលអាចបង្កឱ្យ មានគ្រោះថ្នាក់ក្នុងការឆ្លងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

៤- ចាត់វិធានការសមស្រប ចំពោះរាល់កត្តាទាំងឡាយដែលធ្វើឱ្យកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរដល់ការរីករាល

ដាលមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

៥- លើកទឹកចិត្តឱ្យមានតួនាទីជាសក្តានុពលរបស់បុគ្គល ដែលមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ក្នុងការលាតត្រដាងព័ត៌មាននិងបទពិសោធន៍របស់ពួកគេដើម្បីចង្អុលបង្ហាញដល់សាធារណជន ។

៦- បញ្ចូលកម្មវិធីបង្ការ និងការប្រយុទ្ធទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ជាកម្មវិធីអាទិភាពទៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។

ជំពូកទី២

ការអប់រំ និងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន

មាត្រា ៣.-

រដ្ឋត្រូវជំរុញការអនុវត្តន៍មួយចំនួនដូចខាងក្រោម

១- រៀបចំឱ្យមានការបញ្ជ្រាបបញ្ចូលចំណេះដឹងស្តីពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) នៅក្នុងសាលារៀន ។ ការអប់រំនេះត្រូវបញ្ចូលការបង្រៀនស្តីពីមូលហេតុរបៀបនៃការចម្លង និងការបង្ការផលវិបាកនៃមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ព្រមទាំងជំងឺកាមរោគដទៃទៀតជាពិសេសផ្តោតលើបំណិនជីវិតស្របនឹងសីលធម៌សង្គម តាមរូបភាព ការបញ្ជ្រាបបញ្ចូលនៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាតាមគ្រប់គ្រឹះស្ថានសិក្សា ភូមិសិក្សារួមទាំងការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ ។

២- រៀបចំឱ្យមានសិក្ខាសាលា និងការបណ្តុះបណ្តាលបង្ហាត់បង្រៀនស្តីពីការបង្ការ និងការប្រយុទ្ធទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ដល់គ្រូបង្រៀន និងអ្នកបង្ហាត់បង្រៀនផ្សេងទៀត ដែលត្រូវបានចាត់តាំងឱ្យទៅបង្រៀនបន្ត ។

៣- ការរៀបចំឱ្យមានការផ្តល់យោបល់ពីសំណាក់សហគមន៍ សមាគម អង្គការនានា ក្នុងការអប់រំស្តីពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

មាត្រា ៤.-

រដ្ឋរៀបចំឱ្យមានការអប់រំ ស្តីពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) បញ្ចូលជាផ្នែកមួយនៃការផ្តល់សេវាសុខាភិបាល តាមរយៈគ្រូពេទ្យ និងមន្ត្រីសុខាភិបាល ។ ចំណេះដឹង និងសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីសុខាភិបាលទាំងនេះ ត្រូវបានទទួលការបំពាក់បំប៉នបន្ថែម រួមមានជំនាញសម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងការអប់រំស្តីពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

ការអប់រំផ្សព្វផ្សាយស្តីពី មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ព្រមទាំងការបំពាក់បំប៉នបន្ថែម ក៏ជាភារកិច្ចរបស់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពនៅក្នុងផ្នែកឯកជន ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការបង្ការ និងការប្រយុទ្ធទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

ការបំពាក់បំប៉នបន្ថែមត្រូវរួមមានបញ្ចូលការពិភាក្សាអំពីបញ្ហាក្រមសីលធម៌ ដែលទាក់ទងទៅនឹងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ជាពិសេសការរក្សាភាពសម្ងាត់ ការគោរពសិទ្ធិបុគ្គល ។

មាត្រា ៥.-

រដ្ឋរៀបចំឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងកម្មវិធីសិល្បៈអប់រំស្តីពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) នៅតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទាំងអស់ដោយឥតគិតថ្លៃ ដើម្បីឱ្យបានជ្រួតជ្រាបដល់សាធារណជន ។

ការផ្សព្វផ្សាយនេះ ត្រូវប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រ និង ពេលវេលាសមស្របដើម្បីធានានូវប្រសិទ្ធភាព ។

មាត្រា ៦.-

រដ្ឋរៀបចំឱ្យមានការអប់រំពិសេសស្តីពី មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ផ្តោតទៅលើ ក្មេងស្រី ស្ត្រីជាមេគ្រួសារ ដោយត្រូវយកចិត្តទុកដាក់សំខាន់អំពីតួនាទីរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងសង្គម និងបញ្ហាយេនឌ័រ ។

មាត្រា ៧.-

រដ្ឋរៀបចំឱ្យមានឯកសារអប់រំ ស្តីពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ដល់ភ្ញៀវទេសចរណ៍ និងអ្នកឈប់សំចតនៅតាមច្រកចេញ-ចូលអន្តរជាតិ ។ ឯកសារអប់រំនេះត្រូវបោះពុម្ពជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្សេងទៀតតាមការចាំបាច់ ។

មាត្រា ៨.-

រដ្ឋរៀបចំផ្តល់ព័ត៌មាន ឯកសារអប់រំ ឬការចូលរួមសិក្ខាសាលាជូនដល់គ្រប់កម្មករខ្មែរ មន្ត្រីការទូត មន្ត្រីរាជការស្តីពីមូលហេតុ របៀបនៃការចម្លង ការបង្ការ និងផលវិបាកនៃមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) មុននឹងចេញទៅបរទេស ។

មាត្រា ៩.-

គ្រប់ស្ថាប័ន គ្រប់សហគ្រាស សិប្បកម្ម ត្រូវសហការជាមួយអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ រៀបចំឱ្យមានកម្មវិធីអប់រំស្តីពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) នៅកន្លែងធ្វើការដោយត្រូវបញ្ចូលទាំងប្រធានបទ ចំពោះការរក្សាភាពសម្ងាត់នៅកន្លែងធ្វើការ និងឥរិយាបទចំពោះអ្នកមាន មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

ជាមួយគ្នានឹងការអប់រំស្តីពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) គ្រប់ស្ថាប័ន គ្រប់សហគ្រាស សិប្បកម្ម ត្រូវរៀបចំឱ្យមានផែនការទៅតាមអាណត្តិការងាររបស់ខ្លួន ក្នុងការរួមចំណែកទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺអេដស៍ ។

មាត្រា ១០.-

រដ្ឋត្រូវចលនាពង្រឹងការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ គ្រួសារ អង្គការនានា ព្រះសង្ឃ ក្រុមបព្វជិតសាសនា និងក្រុមអ្នកដែលប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់បំផុត ដើម្បីរៀបចំផ្តល់ព័ត៌មាន និងការអប់រំ ស្តីពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) នៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ១១.-

សម្ភារៈ ឬវត្ថុធាតុសម្រាប់បង្ការការចម្លងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ដែលផ្តល់ដោយលក់ ឬជាអំណោយត្រូវ ភ្ជាប់ឯកសារអប់រំដែលបោះពុម្ពជាភាសាខ្មែរ និងជាភាសាផ្សេងទៀតតាមការចាំបាច់ហើយក្នុងនោះមាននិយាយពីវិធីប្រើប្រាស់ត្រឹមត្រូវនូវសម្ភារៈ ឬវត្ថុធាតុទាំងនោះ និងប្រសិទ្ធភាពរបស់វាប្រឆាំងនឹងការចម្លងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

មាត្រា ១២.-

ហាមដាច់ខាតរាល់ការឃោសនា ឬការផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្មដែលអះអាងពីការព្យាបាលព្រមទាំងវិធីបង្ការមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ដែលផ្ទុយនឹងវិធានការនានារបស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ និងគោលការណ៍បច្ចេកទេសវេជ្ជសាស្ត្រ ។

ជំពូកទី៣
វិធីសាស្ត្រ និងការអនុវត្តន៍ដែលមានសុវត្ថិភាព

មាត្រា ១៣.-

រាល់វិធីសាស្ត្រ និងការអនុវត្តន៍ទាំងឡាយ ត្រូវធ្វើទៅតាមគោលការណ៍ណែនាំរបស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ។

អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ត្រូវពិគ្រោះ ពិភាក្សា និងសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួងសុខាភិបាល អង្គភាពជំនាញដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីកំណត់និងផ្សព្វផ្សាយនូវគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីការប្រុងប្រយ័ត្នជាសកល ចំពោះការឆ្លងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ជាពិសេសក្នុងកំឡុងពេលវះកាត់ កែសម្ផស្ស ធ្វើធ្មេញ អប់សព សាក់ ឬការងារដទៃទៀតដែលមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នា ។

មាត្រា ១៤.-

រាល់ការប្រើប្រាស់ឈាម ជាលិកា ឬសរីរាង្គត្រូវធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍បញ្ជាក់ជាមុន ។

មាត្រា ១៥.-

មិនអនុញ្ញាតឱ្យមន្ទីរពិសោធន៍ ឬអង្គភាពណាយកឈាម ជាលិកា ឬសរីរាង្គទុកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ដោយពុំបានធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍បញ្ជាក់ជាមុនឡើយ ។

មាត្រា ១៦.-

សាច់ញាតិ ឬអ្នកទទួលឈាម ជាលិកា ឬសរីរាង្គ មានសិទ្ធិសុំធ្វើតេស្តសាជាថ្មី មុននឹងធ្វើការចាក់បញ្ចូលឈាម បណ្តុះជាលិកា ឬប្តូរសរីរាង្គ លើកលែងតែក្នុងករណីសង្គ្រោះបន្ទាន់ ។

មាត្រា ១៧.-

ឈាម ជាលិកា និងសរីរាង្គ ដែលមានមេរោគអេដស៍ ត្រូវតែកំទេចចោលតាមគោលការណ៍អនាម័យត្រឹមត្រូវបំផុត ។ ក្នុងករណី ចាំបាច់ ឈាម ជាលិកា ឬសរីរាង្គ ដែលមានមេរោគអេដស៍អាចទទួលយកបានសម្រាប់តែការសិក្សាស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ១៨.-

ហាមឃាត់ដាច់ខាតចំពោះអ្នកដែលដឹងថា ខ្លួនមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ទៅប្រព្រឹត្តក្នុងចេតនាចម្លងទៅអ្នកដទៃ ។

ជំពូកទី៤
ការធ្វើតេស្ត និងការផ្តល់កិច្ចប្រឹក្សា

មាត្រា ១៩.-

ការធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ត្រូវធ្វើឡើងដោយស្ម័គ្រចិត្តនិងត្រូវ មានការយល់ព្រមជាមុនពីសាមីជនផ្ទាល់ ។ ចំពោះសាមីជនជាអនីតិជន តម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមជាលាយលក្ខអក្សរពីអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់ ។

បើការយល់ព្រមជាលាយលក្ខអក្សរពីអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់ ពុំអាចធ្វើបាន ការធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) អាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយគ្រាន់តែមានការព្រមព្រៀងពីអនីតិជន ប្រសិនបើការធ្វើតេស្តនេះ ផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ផ្ទាល់ចំពោះអនីតិជននោះ ។

ចំពោះជនវិកលចរិត រដ្ឋត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ ។

មាត្រា ២០.-

ហាមដាច់ខាតចំពោះការដាក់លក្ខខណ្ឌឱ្យធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) មុន និងក្រោយការអនុញ្ញាតឱ្យចូលបំរើការងារ ចូលសិក្សានៅក្នុងគ្រឹះស្ថានសិក្សានានាក៏ដូចជាសម្រាប់ការអនុវត្តន៍សេរីភាពស្នាក់នៅ សិទ្ធិធ្វើដំណើរ ការផ្តល់សេវាផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ ឬសេវាផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ២១.-

ការធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ដោយបង្ខំ ត្រូវអនុញ្ញាតតែក្នុងករណីមានសេចក្តីបង្គាប់របស់តុលាការ ។

មាត្រា ២២.-

រាល់ការធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ត្រូវធ្វើដោយអនាមិក ។

ក្រសួងសុខាភិបាល ត្រូវរៀបចំផ្តល់នូវយន្តការសំរាប់ធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ហើយត្រូវធានាភាពអនាមិក និងរក្សាភាពសម្ងាត់ផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រនៅក្នុងដំណើរការធ្វើតេស្ត ។

មាត្រា ២៣.-

គ្រប់កន្លែងធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) អាចផ្តល់សេវានេះបាន លុះត្រាតែមានច្បាប់អនុញ្ញាតពីក្រសួងសុខាភិបាល ។ ក្រសួងសុខាភិបាល ត្រូវសហការជាមួយអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ដើម្បីកំណត់និងរក្សានូវស្តង់ដារសេវាមួយសមស្រប ។

មាត្រា ២៤.-

គ្រប់កន្លែងធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ត្រូវផ្តល់កិច្ចប្រឹក្សា មុន និងក្រោយការធ្វើតេស្តដល់ជនដែលមកសុំធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។ អ្នកផ្តល់កិច្ចប្រឹក្សា នេះត្រូវមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ សមស្របតាមស្តង់ដារកំណត់ដោយក្រសួងសុខាភិបាល ។

មាត្រា ២៥.-

អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ និងក្រសួងសុខាភិបាល ត្រូវសហការរៀបចំនិងលើកកម្ពស់សមត្ថភាពសំរាប់ការធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ដល់គ្រប់កន្លែងធ្វើតេស្តដែលមានច្បាប់អនុញ្ញាតហើយធានាឱ្យមានការបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកជំនាញសម្រាប់ផ្តល់សេវាបែបនេះ នៅគ្រប់កន្លែងធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS)។

ជំពូកទី៥

សេវាសុខាភិបាល និងសេវាគាំទ្រ

មាត្រា ២៦.-

រដ្ឋត្រូវធានាឱ្យអ្នកមានមេរោគអេដស៍ ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ទទួលបាននូវសេវាថែទាំសុខភាពបឋមដោយឥតបង់ថ្លៃតាម បណ្តាញសុខាភិបាលទាំងអស់របស់រដ្ឋ និងត្រូវលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមពីផ្នែកឯកជន ។

មាត្រា ២៧.-

រដ្ឋត្រូវចលនាពង្រឹងការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ គ្រួសារ អង្គការនានា ព្រះសង្ឃ ក្រុមបព្វជិតសាសនា និងក្រុមអ្នកដែលប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់បំផុត សំដៅឧបត្ថម្ភ ថែទាំ និងព្យាបាលអ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) នៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២៨.-

រដ្ឋត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជំរុញឱ្យមានការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ដល់អ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ដើម្បីប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត និងកម្មវិធីជួយខ្លួនឯង ។ អ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ត្រូវមានសិទ្ធិចូលរួមពេញលេញ នៅក្នុងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងកម្មវិធីជួយខ្លួនឯងដើម្បីជាមធ្យោបាយចិញ្ចឹមជីវិត ។

មាត្រា ២៩.-

រដ្ឋត្រូវយកចិត្តទុកដាក់បន្តជំរុញការបង្ការ និងការគ្រប់គ្រងជំងឺកាមរោគ ក្នុងគោលដៅជួយទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាលនៃមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

ជំពូកទី៦

ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ

មាត្រា ៣០.-

រដ្ឋត្រូវបង្កើតកម្មវិធីតាមដានត្រួតពិនិត្យមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ទូលំទូលាយមួយដើម្បីកំណត់ទំហំ ភាពងាយប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់របស់ប្រជាពលរដ្ឋ ការប្រព្រឹត្តិរួមភេទ និងការរាលដាលមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

កម្មវិធីនេះមានគោលបំណងផ្ទៀងផ្ទាត់ វាយតម្លៃពីភាពគ្រប់គ្រាន់ ប្រសិទ្ធភាពនិងនិរន្តរភាពនៃវិធានការបង្ការ និងការប្រយុទ្ធទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) នៅក្នុង

ប្រទេស ។

មាត្រា ៣១.-

គ្រប់កន្លែងធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ត្រូវកំណត់យកវិធានការក្នុងការធានាចំពោះការរក្សាភាពសម្ងាត់នៃរបាយការណ៍ កំណត់ត្រាវេជ្ជសាស្ត្រ ព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួនរួមបញ្ចូលទាំងព័ត៌មានទាំងអស់ ដែលអាចទទួលបានពីប្រភពព័ត៌មានផ្សេងៗក្នុងការអនុវត្តន៍កម្មវិធីតាមដានត្រួតពិនិត្យ ។ កម្មវិធីតាមដានត្រួតពិនិត្យនេះត្រូវប្រើប្រាស់នូវប្រព័ន្ធលេខកូដ ដើម្បីធានាឱ្យមានភាពអនាមិក ។

មាត្រា ៣២.-

ការតាមរកប្រភពចម្លង មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) និងសកម្មភាពស្រាវជ្រាវសម្ងាត់ផ្សេងៗ ទាក់ទងនឹងសុខភាព អាចត្រូវបន្តតាមដានដោយក្រសួងសុខាភិបាល និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ប្រសិនបើសកម្មភាពទាំងអស់នោះ មិនផ្ទុយទៅនឹងគោលបំណងទូទៅនៃច្បាប់នេះ ។ ព័ត៌មានដែលទទួលបានត្រូវរក្សាភាពសម្ងាត់ និងត្រូវរក្សាទុកឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

ជំពូកទី៧
ការរក្សាភាពសម្ងាត់

មាត្រា ៣៣.-

អ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ត្រូវទទួលបានការរក្សាភាពសម្ងាត់ ។

អ្នកមានអាជីពផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ កម្មករ និយោជក ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកនានាក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង អ្នកបញ្ចូលទិន្នន័យ អ្នករក្សាសំណុំឯកសារទាក់ទងនឹងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) និងអ្នកដែលមានភារកិច្ចពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ត្រូវបានទទួលការណែនាំឱ្យយកចិត្តទុកដាក់ពីការរក្សាភាពសំងាត់នៅក្នុងទំនាក់ទំនងការងារ ជាពិសេសអត្តសញ្ញាណ និងស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួន របស់អ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

មាត្រា ៣៤.-

ការរក្សាភាពសម្ងាត់ផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រត្រូវបានលើកលែងក្នុងករណី

ក-តម្រូវឱ្យធ្វើរបាយការណ៍ដែលស្របទៅនឹងកម្មវិធីតាមដានត្រួតពិនិត្យមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ដូចដែល បានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៣០ នៃច្បាប់នេះ

ខ-ផ្តល់ព័ត៌មានទៅដល់បុគ្គលិកសុខាភិបាលដែលធ្វើការព្យាបាល ឬថែទាំអ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល និង

គ-ឆ្លើយតបទៅនឹងដីកាចេញដោយតុលាការ ចំពោះបញ្ហាសំខាន់ដែលទាក់ទងទៅនឹងការមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) របស់បុគ្គលណាម្នាក់ ។ ភាពសម្ងាត់នៃកំណត់ត្រាវេជ្ជសាស្ត្រត្រូវដាក់ក្នុងស្រោមបិទឱ្យបានត្រឹមត្រូវដោយអ្នកគ្រប់គ្រងឯកសារ បន្ទាប់ពីត្រូវបានត្រួតពិនិត្យយ៉ាងហ្មត់ចត់ដោយអ្នកមានភារៈទទួលខុសត្រូវព្រមទាំងប្រគល់ដោយផ្ទាល់ដៃ និងបើកជាផ្លូវការដោយចៅក្រមនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះក្តីសម្ងាត់ ។

មាត្រា ៣៥.-

លទ្ធផលនៃការធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) អាចផ្តល់ឱ្យ ៖

ក-ជនដែលសុំធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ដោយស្ម័គ្រចិត្ត

ខ-អាណាព្យាបាលស្របច្បាប់របស់អនីតិជន ដែលត្រូវបានធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

គ-ជនដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យទទួលលទ្ធផលនេះ សម្រាប់កម្មវិធីតាមដានត្រួតពិនិត្យមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៣០ នៃច្បាប់នេះ និង

ឃ-តាមតម្រូវការរបស់តុលាការដូចមានចែងក្នុងចំណុច "គ" មាត្រា ៣៤ នៃច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី៨

គោលនយោបាយ និងសកម្មភាពនៃការរើសអើង

មាត្រា ៣៦.-

ហាមដាច់ខាតការរើសអើងដល់ជនណាម្នាក់ តាមបែបណាមួយគិតពីមុន និងក្រោយពេលឱ្យចូលបំរើការងាររួមទាំងការជួល ការតម្លើងឋានន្តរសក្តិ ការចាត់ឱ្យបំពេញការងារ ការរួមរស់នៅក្នុងសង្គម ដោយផ្អែកលើការដឹង ឬសង្ស័យថាជននោះ ឬក្រុមគ្រួសាររបស់ជននោះមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។ ត្រូវចាត់ទុកថាខុសច្បាប់រាល់ការបញ្ឈប់ពីការងារចំពោះជនណាម្នាក់ ដោយផ្អែកលើការដឹង ឬសង្ស័យថាជននោះ ឬក្រុមគ្រួសាររបស់ជននោះមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

មាត្រា ៣៧.-

គ្រប់ស្ថាប័នអប់រំបណ្តុះបណ្តាលទាំងអស់ មិនត្រូវបដិសេធ បណ្តេញ ដាក់វិន័យ ដាក់ឱ្យនៅដាច់ដោយឡែក ឬមិនអនុញ្ញាត ឱ្យចូលរួមទទួលផលប្រយោជន៍ ឬសេវាផ្សេងៗចំពោះសិស្ស និស្សិតណាម្នាក់ ដោយសារតែការដឹង ឬសង្ស័យថា សិស្សនោះ ឬក្រុមគ្រួសាររបស់សិស្ស និស្សិតនោះ មានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

មាត្រា ៣៨.-

អ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) មានសិទ្ធិពេញលេញក្នុងការស្នាក់នៅនិងធ្វើដំណើរ ។ គ្មានជនណាម្នាក់ត្រូវបានឃុំឃាំងឱ្យនៅដោយឡែក ដាក់ឱ្យនៅឯកោ មិនអនុញ្ញាតឱ្យចូលស្នាក់នៅ រួមដំណើរ ឬបណ្តេញចេញដោយសារតែការដឹង ឬសង្ស័យថាជននោះ ឬក្រុមគ្រួសាររបស់ជននោះមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

មាត្រា ៣៩.-

ហាមដាច់ខាតការរើសអើងចំពោះអ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ក្នុងការទទួលតំណែងសាធារណៈ ។

សិទ្ធិក្នុងការស្វែងរកតំណែងសាធារណៈដោយការបោះឆ្នោត ឬការចាត់តាំងតម្លើងឋានៈ មិនត្រូវបដិសេធចំពោះជនណាម្នាក់ ដោយសារតែការដឹង ឬសង្ស័យថាជននោះ ឬក្រុមគ្រួសាររបស់ជននោះមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

មាត្រា ៤០.-

ហាមដាច់ខាតការរើសអើងចំពោះអ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ក្នុងការទទួលឥណទាន និងការខ្ចីបុលទាំងអស់ រួមទាំងការធានារ៉ាប់រងសុខភាពគ្រោះថ្នាក់ និងអាយុជីវិត ក្នុងករណីដែលសាមីជនបំពេញបាននូវលក្ខខណ្ឌបច្ចេកទេសដូចពលរដ្ឋធម្មតាដែរ ។

មាត្រា ៤១.-

ហាមដាច់ខាតការរើសអើងចំពោះ អ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ និងអង្គភាពសុខាភិបាលនានា ។

គ្មានជនណាម្នាក់ត្រូវបានបដិសេធមិនឱ្យទទួលសេវាថែទាំសុខភាពទាំងរដ្ឋ និងឯកជន ឬត្រូវបានទារតម្លៃខ្ពស់ ដោយសារតែការដឹង ឬសង្ស័យថាជននោះ ឬក្រុមគ្រួសាររបស់ជននោះមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) ។

មាត្រា ៤២.-

អ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) មានសិទ្ធិដូចប្រជាពលរដ្ឋធម្មតា ដូចដែលមានចែងក្នុងជំពូកទី៣ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ជំពូកទី៩
អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ (អ.ជ.ប.ជ.អ.)

មាត្រា ៤៣.-

ត្រូវបានបង្កើតអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ដើម្បីដឹកនាំ និងអនុវត្តការងារបង្ការ និងការប្រយុទ្ធទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS) នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ៤៤.-

នាយករដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវតែងតាំងជាប្រធានរបស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ។ ក្នុងករណីដែលនាយករដ្ឋមន្ត្រី មិនអាចបំពេញមុខនាទីនេះដោយផ្ទាល់បាន នាយករដ្ឋមន្ត្រីអាចចាត់តាំងសមាជិករាជរដ្ឋាភិបាលម្នាក់ជំនួស ។

មាត្រា ៤៥.-

ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តិទៅរបស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៤៦.-

រដ្ឋត្រូវបញ្ចូលកម្មវិធីប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ជាការងារអាទិភាពនៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនឹងត្រូវជំរុញ និងសម្រួលក្នុងការផ្តល់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំឱ្យទាន់ពេលវេលា ដើម្បីឱ្យកម្មវិធីនេះទទួលបាននូវប្រសិទ្ធភាព ។

ថវិការបស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ត្រូវបានរៀបចំក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ខេត្ត-ក្រុងទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងត្រូវបានចាត់ជាថវិកាឧបសម្ព័ន្ធរបស់ក្រសួងសុខាភិបាល និងត្រូវបញ្ចូលទៅក្នុងជំពូកថវិកាអាទិភាព ។

មាត្រា ៤៧.-

ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការឆ្លើយតបជាពហុវិស័យ អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ត្រូវទទួលបន្ទុកក្នុងការកៀងគរប្រភពធនធានទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស សម្របសម្រួលនិងតម្រង់ការប្រើប្រាស់ប្រភពធនធានទាំងនេះដល់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ស្របទៅតាមស្ថានភាព និងតម្រូវការជាក់ស្តែងនៃកម្មវិធីផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ។

ជំពូកទី១០
ទោសប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៤៨.-

ជនណាដែលប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា ១២ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥០០.០០០ (ប្រាំសែន) រៀលដល់ ១.០០០.០០០ (មួយលាន) រៀល និងត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ខែ ដល់ ១ (មួយ) ឆ្នាំ និងត្រូវដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណប្រកបវិជ្ជាជីវៈដែលពាក់ព័ន្ធ ។ ក្នុងករណីពុំរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេមួយជាពីរ ។ ឯមន្ត្រីរាជការត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មបន្ថែមផ្នែករដ្ឋបាល ។

មាត្រា ៤៩.-

ជនណាដែលប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា ១៣ មាត្រា ១៤ ឬមាត្រា ១៥ នៃច្បាប់នេះត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥០០.០០០ (ប្រាំសែន) រៀល ដល់ ១.០០០.០០០ (មួយលាន) រៀល និងត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ដល់ ១ (មួយ) ឆ្នាំ ។ ករណីពុំរាងចាលត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេមួយជាពីរ ។ ទោសនេះ ពុំទាន់រាប់បញ្ចូលនូវការទទួលខុសត្រូវលើសំណងផ្នែករដ្ឋប្បវេណី និងការដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណប្រកបវិជ្ជាជីវៈដែលពាក់ព័ន្ធ ។ ឯមន្ត្រីរាជការត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មបន្ថែមផ្នែករដ្ឋបាល ។

មាត្រា ៥០.-

ជនណាដែលប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា ១៨ នៃច្បាប់នេះត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១០ (ដប់)

ឆ្នាំ ដល់ ១៥ (ដប់ប្រាំ) ឆ្នាំ ។

មាត្រា ៥១.-

ជនណាដែលប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា ២៣ មាត្រា ៣១ ឬមាត្រា ៣៣ នៃច្បាប់នេះត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥០.០០០ (ប្រាំម៉ឺន) រៀល ដល់ ២០០.០០០ (ម្ភៃម៉ឺន) រៀល និងត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ)ខែ ដល់ ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ។ ករណីពុំរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេមួយជាពីរ ។ ឯមន្ត្រីរាជការត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មបន្ថែមផ្នែករដ្ឋបាល ។

មាត្រា ៥២.-

ជនណាដែលប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា ៣៦ មាត្រា ៣៧ មាត្រា ៣៨ មាត្រា ៣៩ មាត្រា ៤០ ឬមាត្រា ៤១ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១០០.០០០(មួយសែន) រៀលដល់ ១.០០០.០០០ (មួយលាន)រៀល និងត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ខែ ដល់ ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ។ ករណីពុំរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេមួយជាពីរ ។ ឯមន្ត្រីរាជការត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មបន្ថែមផ្នែករដ្ឋបាល ។

ជំពូកទី១១

អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៥៣.-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០២

ក្នុងព្រះបរមនាមនិងតាមព្រះរាជគ្រាស់បង្គាប់

ប្រមុខរដ្ឋស្តីទី

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

នរោត្តម រណឫទ្ធិ

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ

សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

ហ៊ុន សែន

លេខ ៖ ១៧០ ច.ល

ដើម្បីចម្លងចែក

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី.....ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០២

អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល

ណាឌី តាន់